

УДК 37.091.33=111

АНГЛИС ТИЛИ САБАГЫН ИНТЕРАКТИВДҮҮ МЕТОД МЕНЕН ОКУТУУ
 ИНТЕРАКТИВНЫЙ МЕТОД ОБУЧЕНИЯ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА
 INTERACTIVE METHODS IN TEACHING ENGLISH LESSON

Казыбекова М.М. – англис тилинин окутуучусу
 Кочкор-Ата колледжи ЖАМУ, Кочкор-Ата ш.
Makhabatkazybekova91@gmail.com

Аннотация: Бул макалада англис тилин окутууда интерактивдүү методдордун орду. Макаланын жүрүшүндө келтирилген мисалдар менен интерактивдүү метод менен окутуу, билим алуунун жаны мүмкүнчүлүктөрүнүн ачылышы. Окуучулардын коммуникативдик мүмкүнчүлүктөрүнү өркүндөтүү. Мугалим менен студенттин ортосундагы чыгармачылык кызматташтыкты өстүрүү.

Аннотация: В данной статье рассматриваются интерактивные методы обучения английскому языку. В процессе анализа приходят к выводу о том, что интерактивные методы обучения открывают новые возможности изучения. Развитие коммуникативных умений и навыков. Развитие творческой активности.

Annotation: The article considers using interactive methods in teaching English. Interactive methods in teaching English open up new opportunities for studying. Development of communication skills. Development of creative activity.

Ачык сөздөр: интерактивдүү метод, окуучунун инсаны, дидактикалык иш аракет, активдүү методдор, усул, диспут, дискуссия, чыгармачылык жөндөмдүүлүк, ой жүгүртүү.

Ключевые слова: интерактивный метод, личность ученика, дидактическая деятельность, активный метод, диспут, дискуссия, творческая деятельность, мышление.

Key words: interactive method, the identity of the students, didactic activity, active methods, critical thinking, debate, discussion, creativity, thinking.

Дүйнө жүзүндө болуп жаткан политикалык, социалдык, экономикалык өзгөрүүлөр өсүп келе жаткан жаңы муунга таасирин тийгизбей койгон жок.

Жогорку окуу жайлардын бүтүрүүчүлөрү иш берүүчүнүн талабына ылайык: иштөөдө анын чыгармачылык жөндөмүн, өз оюн ачык айкын, так дана билдирүүнү, компетенттүүлүк жана коммуникативдүүлүк жөндөмүн, командада иштөөсүн, койгон максатына жетүүдөгү жөндөмдүүлүгүн карап ага болгон талапты күчөтүү.

Окуучуну билим берүүнүн активдүү субъекти катары койгон, азыркы замандын талабына ылайык билим берүүдө сабак берүүнүн жаңы технологиялары жана билим берүүнүн жаңы методдору кире баштады.

Интерактивдүүлүк деген терминди педагогикалык багыт катары карайбыз.

Интерактивдүүлүк «*iner-өз ара, act- аракеттешүү*» бул окуучу менен студенттин шыгына, суроо талаптарына негизделип, билим берүүнүн жемиштүүлүгүн арттырууга, өркүндөтүүгө, «инновациалоого» багыттап окутууга болгон мамиле, дидактикалык иш аракеттеринин системасы.

Бул сабак процессинде студент менен мугалим ортосунда өз ара пикир алышууда болушу, биргелешкен демилгелүү иш аракеттери, жыйынтыгында бир иреттүү тыянактуу корутундуга келиши.

Интерактивдүү методдорду окуу процессине (билим берүүгө) киргизүүдө көптөгөн окумуштуларды кызыктырып келе жатат, жана да азыркы күндө интерактивдүү окутуунун бир нече классификациясын кездештирсек болот.

Америка педагогикасынын атасы Джон Дьюйинин теориясында белгилегендей

1. Онтогенезде бала адамзаттын таанып билүүдөгү жолун кайталайт
2. Билимдерди өздөштүрүү- спонтандуу башкарылбаган процесс
3. Бала материалды угуу же сезүү органдары аркылуу гана өздөштүрбөйт, аны ал окутуунун активдүү субъекти катары, өзүндөгү билимге болгон керектөөлөр аркылуу өздөштүрөт.

Интерактивдүү метод жөнүндө профессор С.Байгазиев төмөнкүдөй түшүндүрмөлөрдү берет: «интерактивдүү метод деген негизги педагогикалык жаңы багыттын, мындайча айтканда Инсанга багыттап билим берүү философиясынын туундусу. Ушул педагогикалык философиянын турмушка алып келген жыңылыгы, колдонгон куралы, пайдаланган аспабы

Инсанга багытталган билим берүүнүн башкы дөөлөтү – бул окуучунун инсаны (личносту) анын жеке озгочолуктору менен кызыкчылыктары муктаждыктары менен жөндөмдүүлүктөрү, анын башкы максаты окуучунун инсанын өркүндөтүү, анын кызыкчылыгын шыгын эсепке алуу менен чыгармачылык жөндөмдүүлүгүн, талантын өстүрүү, ичтеги катылып жаткан мүмкүнчүлүктөрүн ачуу (1,216)»

Окутуунун интерактивдүү усулу жөнүндө Бенжамин Блум төмөнкүлөрдү белгилейт: «интерактивдүү окутуунун башкы максаттарынын бири – студенттердин чыгармачыл ойлонуу билгичтигине, проблемаларды чечүү, жана максатка ылайыктуу , продуктивдүү чечимдерди кабыл алуу үйрөтүү болуп эсептелет»

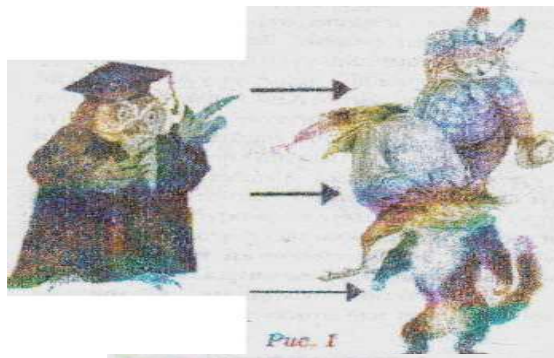
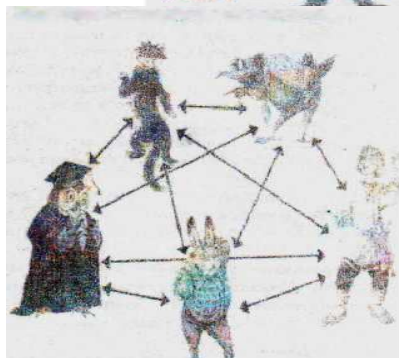
Азыркы учурда психологдордун айтымы боюнча «жеке инсан» болуп калыптанууда адамдын чыгармачылык жөндөмдүүлүгү, өз оюн тартынбай, корпой билдирүүсү анын инсан болуп өнүгүүсүндө чоң роль ойнойт. Ал эми окуучууга билим алууда кысым болсо, өз оюн идеяларын ачык айкын баяндоого шарт болбосо баланын психологиясына гана эмес, анын ден соолунуна да терс таасирин тийгизүү ыктымалы чоң.

Интерактивдүү методдор менен сабак өтүүдө мугалим Фасилитатор – насаатчы, багыт берүүчү катары иш алып барат. Интерактивдүү сабакта окуучулар төмөнкүдөй эрежелерди сактоосу керек:

1. Сүйлөө тартибин сакталышы
2. Ар бир баалуу
3. Билгени тартынбай айтуу
4. Башка бирөөнүн пикирин акырына чейин уга билүү
5. Маселенини кыска так чечмелениши

Интерактивдүүлүк шартында мугалим менен окуучунун ортосунда төмөнкү касиеттер болушу мүмкүн:

1. Сабырдуулук
2. Түшүнүктүүлүк
3. Өстүк
4. Сылыктык
5. Сыйлагандык
6. Теңдик

Пассивдүү метод**Интерактивдүү метод**

Бул эрежелерди сактоо окуучулардын ички маданиятын жогорулашына, бири бирин сыйлоого, жашоодогу ар бир маселе боюнча өз пикири болуп аны тартынбай айтуу көндүмдөрүнүн калыптанышына өбөлгө түзөт.

Интерактивдүү сабактардын жүрүшү көтөрүнкү маанайда болушу керек. Окуучулардын биргелешип иштөөсү үчүн жардамдашуу колдоо, кубаттоо, жана алардын биргелешип иштөөсү үчүн бардык шарттарды түзүү.

Интерактивдүү усулдардын артыкчылыгы болуп окуучунун компетентүүлүгүн өстүрүү, англис тилинде өз оюн тартынбай, эркин айтуу болуп саналат.

Англис тилин окутууда өзгөчө эффективдүүлүккө ээ болгон төмөнкү методдорду карайбыз.

Дискуссия.

Дискуссия эркин пикир алышуу, Дискуссиянын бир нече тиби бар: окуу, тематикалык, интерактивдүү. Дискуссия талашып тартышууга негизделген окутуу ыгы болуп саналат.

Дискуссияда окуучулар өз оюн тартынбай, так айтып аны менен бирге өзүно болгон ишенимди күчөтөт, англис тилин сүйлөөгө болгон тоскоолдуктарды коюлган маселени чечүү менен жеңип өтөт.

Акыл чабулуу.

Акыл чабулуу – бул идеяларды иштеп чыгуучу жана проблемаларды чечүүчү адамдар тобуна эсептелген, процедуралардын спецификалык жыйнамы. Сабакта акыл чабулууну жүргүзүү проблемаларды чечүүнүн, идеяларды иштеп чыгуунун, тизмелерди түзүүнүн жана мүмкүн болгон суроо – жоопторду аныктоонун эң мыкты жол жобосу болуп саналат. Акыл чабулууда окуучулар маселени чечүүгө болушунча көптөгөн варианттарды айтышы керек. А мугалим өз кезегинде окуучулардан алган жооптордун ар бирин кабыл алуусу шарт. Бул метод менен окуучулардын сөз байлыгы кеңейет, ситуациядан чыгууда ар турдуу ыкмаларды колдонуу менен анын англис тилинде ойлонуусу күчөйт.

Case-stady/

Бул методдо реалдуу ситуациялар сүрөттөлөт. Окуучуларга ситуацияны жазуу түрүндө сүрөттөө сунушталат, маселени анализдеп кейсте катылып турган проблеманы чечүүнү сунушталат. Ушул мезгилде биз теория менен практиканы айкалыштырабыз. Себеби реалдуу маселе, ага дуушар болуп калуу мүмкүндүгү бар. Кейстеги маселени талкууга топко коебуз муну менен бала командада иштөөнү, бирөөнүн оюн уга билүүнү үйрөнөт.

Ролдоштуруу. Бул методдо балдар топтордо иштешет жана өздөрүнө ролдорду бөлүштүрүп алышат, ар бир бала алган ролго карап мугалим да өзүнө роль тандаса болот. Пландаштыруу, уюштуруу менен окуучулар өз таланттарын көргөзө алышат. Бул методдун артыкчылыгы болуп белгилүү бир роль аткаруу менен окуучу өзүндө ар түрдүү эмоцияны өткөрө алат.

Англис тили сабагында ар түрдү англис адабиятындагы чыгармалар менен жогорудагы метод аркылуу тааныша алышат. Жана чыгармадагы каармандын сезимдерин өзү аркылуу өткөрүү менен англис тилине болгон кызыгуусу артат.

Жогоруда айтылган интерактивдүү методдор (дискуссия, акыл чабуулу, stady case, ролдоштуруу) окутуунун эффективдүүлүгүн, окуучунун сабакка болгон кызыгуусун арттырат.

Методист Чымановдун пикиринде: «Мугалим кайсы гана интерактивдүү методу колдонбосун, аны колдонуунун максатын, алынуучу натыйжаны, колдонууга аткарылуучу иш аракеттерди так аныктап пландаштыруусу зарыл. Ансыз кандай гана метод болбосун ал каалаган натыйжаны бере албайт.» (4,626)

Интерактивдүү окутуунун усулдары көп. Бирок мугалим отүлүүчү темага карап методдорду иргеп алып, ыкма каражаттарды тандоо ийгиликке жетүүнүн башкы өбөлгөсү экенин унутпоо зарыл.

Колдонулган адабияттардын тизмеси:

1. Байгазиев С.Б. Окутуунун интерактивдүү методдору Б., 2004. 21-бет
2. Мамбетакунов Э.М. Методология и качество педагогических исследований Б., КНУ им. Баласагына 2006
3. Чыманов ж.А. Окутуу методдору. Б., 2007
4. Петренко М.А Интерактивная технология развития творческой активности 2014